

Илија Пилиповић,
помоћник министра
одбране за материјалне
ресурсе

Јачање

одбрамбене моћи

Одбрамбена индустрија предњачи у ревитализацији електропривреде, хемијске, текстилне, металско-прерађивачке, аутомобилске, ваздухопловне, а тиме и целокупне наше привреде. Министарство одбране ревитализује не само одбрамбену индустрију већ помаже и грађевинарску, текстилну, пољопривредну, прехранбену, енергетску, фармацевтску... Свим тим домаћим производима задовољавамо потребе Војске Србије, али и снажимо економију наше земље – истакао је Илија Пилиповић у интервјуу за наш магазин.

О развоју домаће одбрамбене индустрије, начину на који се покушава превазићи постојећа економска криза, о технолошкој обнови, раду Војнотехничког института, утицају трансформације система одбране на пословање доходних установа, инфраструктури, разговарали смо са Илијом Пилиповићем, помоћником министра за материјалне ресурсе, уочи Петог међународног сајма наоружања и војне опреме Партнер 2011.

■ *Господине Пилиповићу, неколико година уназад сведоци смо јачања војноиндустријског комплекса у нашој земљи и значајног прихода који одбрамбена индустрија остварује извозом својих производа. Да ли можемо рећи да се војна индустрија усправља?*

– Након десетогодишњег ембарга, бомбардовања, вишегоди-

шњег лутања, посебно из оног периода кад се често чула реч „конверзија“, чињеница је да се одбрамбена индустрија усправља. Задовољавајући потреба Војске Србије, уз дисперзију иностраног тржишта, успели смо да стабилизујемо пословање у „Југоимпорту – СДПР“ у Београду, „Утви“ – Панчево, „Крушику“ – Ваљево, „Слободи“ – Чачак, „Милану Благојевићу“ – Лучани, „Првој искри“ из Барича, „Првом партизану“ из Ужица, ремонтним заводима у Крагујевцу, Чачку и Батајници. Стабилизује се ситуација у „Јумку“ – Врање и „14. октобру“ из Крушевца, а тежимо да се ситуација стабилизује и у „Застави-оружје“ из Крагујевца, „Првој петолетки“ из Трстеника, „Телеоптик-жироскопу“ из Земунa, те у Фабрици аутомобила из Прибоја. То постижемо веома једноставним рецептом – повећањем продуктивности.

Већина тих фабрика уједно су и највеће у тим општинама и на тај начин подстичу и развој локалних самоуправа. За одбрамбену индустрију је

директно, или преко кооперације индиректно, везано више од 15.000 радника. Они своју зараду остваре и тиме, рачунајући чланове породичног домаћинства, доприносе социјалном збрињавању више од 50.000 становника Србије.

Тамо где је постигнута стабилност тесна је прва смена, па се отварају и друга и трећа. Упошљеност се све више осећа и у региону. Неке компоненте нам долазе из Бугарске, а у Републици Српској су на сталној вези „Оптел“, „Чајавец“ и „Космос“ из Бањалуке, „Зрак“ Теслић, „Орао“ из Бјелине и Фабрика мотора специјалне намене са Пала. Одлична сарадња је и са фабрикама у Федерацији Босне и Херцеговине, у Коњицу и Витезу.

■ *Економске кризе се по претвину превазилазе улагањем у технологије. Да ли се и ми тога придржавамо?*

– Наравно. Кризе се заобилазе и превазилазе само перманентним улагањем у науку, у развој и њиховом имплементацијом у савремене технолошке процесе у производњи. Партиципацијом у управним одборима, стимулишемо предузећа да улажу у ефективне технологије. Дакле, у технологије које брзо враћају уложена средства. Успостављена је технологија производње панцирних плоча и технологија ковања, а предстоји осавремењивање фосфорне и успостављање технологије хладног ротационог истискивања у Ваљеву.

Започела је комплексна сеоба производње мале муниције, уз осавремењивање технологија у Ужицу. Намера је да се реуспостави производња хексогена и октогена у Баричу, а и усавршавање процеса производње нитроцелулозе и успостављање производње тробазних барута у Лучанима. И даље се ради диверсификација типова упаљача и муниције у Чачку. Свима је преко потребно да се подигне ефикасност, а поготово „Застави-оружју“.

■ *Да ли ће се повећати улога и значај Војнотехничког института, наше највеће војне научноистраживачке установе?*

– Војнотехнички институт је слика и прилика техничко-технолошког стања наше индустрије. Затекали смо га запушеног у сваком погледу. Постепено, ВТИ враћа позицију коју му је држава определила даном оснивања. Дакле, да има јасан увид у техничке и технолошке могућности, а и кораке који се предузимају у научном, истраживачком и развојном плану у Републици Србији. Позиција се не враћа административно регули-

саним процедурама, већ је она резултат низа предузетих корака – организационих, кадровских, образовних, инвестиционих и финансијских. Организацију смо променили и стално ћемо је мењати сходно задацима које преузима Институт.

У овој години почели смо да подмлађујемо истраживачки кадар – у ВТИ је дошло 39 инжењера, а већ је у припреми конкурс за нових 40 младих колега из цивилства. Чинићемо то сваке наредне године и у Институт ће долазити искључиво млади стручњаци који су показали ванредне резултате током школовања. Верујем да ће то допринети препороду војне технике. За неколико година ВТИ ће већим делом променити кадровску структуру. Тежимо споју ентузијазма и луцидности младих и сталожености искусних. Жарково је својевремено управљање пројектима и експертизу налазило и у иностранству, зашто не и данас.

■ *У научноистраживачки кадар мора се непрекидно улагати. Одгласи на сајмове наоружања у свету, научне скупове,*

ПУТ ДО ЛИГЕ ШАМПИОНА

– Стајемо на ноге. Уопштено речено, нисмо више трећелигаш. Да бисмо били равноправни друголигаш, да бисмо проходили, неопходна нам је примена НАТО кодификације и НАТО стандарда. Тако ћемо одржати постигнути ниво, а створићемо и услове за наступ и на друга тржишта НАТО-а.

До данас су 63 земље приступило примени НАТО кодификације. Не учинимо ли и ми то, бићемо избрисани са мапе произвођача наоружања и војне опреме. Потрчаћемо уласком у прву лигу, у Европску унију, а верујем да ћемо се вратити и у Лигу шампиона.

Ракетни систем „огањ“

специјализације, курсеви, само су неке од нужних ствари. Ту је и осавремењивање лабораторија. А све што кошља...

– Посете свим сајмовима из окружења и присуство на значајним сајмовима у свету, данас су редовна појава, а интернет и стручна литература јесу алати, а не луксуз. Политехничке студије поново смо учинили доступним припадницима страних оружаних снага, а у припреми су специјалистичке студије и за домаће полазнике. Слаћемо наше људе на студијска путовања, курсеви и последипломске студије и у иностранство. Капије ВТИ-а отварамо за представнике земаља из читавог света. Слушаоци неће бити само ВТИ-овци, већ и из Војске Србије, професори, гимназијалци и академци, представници Техничког опитног центра и Војне контроле квалитета, техничко-ремонтних завода, других института и фабрика.

Занављамо лабораторијску и информатичку опрему и то не само у ВТИ-у, него и у Техничком опитном центру. Циљ је да све што радимо буде подржано савременим хардвером, али и софтверима који ће се примењивати у читавом систему одбране, укључујући и одбрамбену индустрију.

Како више никад не бисмо дошли у ситуација у којој смо били, објекти високоградње, намењени научноистраживачком пољу, са импозантних 170.000 квадратних метара, морају се из године у годину одр-

УСТУПАЊЕ СКЛАДИШТА

– Мало је познато да Војска Србије газдује са импозантном количином смештајног капацитета нафтних деривата. Новина је да ће у име Министарства, оператер над тим бити Јавно предузеће „Транснафта“, које ће вишак складишног простора понудити енергетском сектору наше привреде уз обавезу бесплатног чувања неопходних количина за потребе Војске Србије. Део оствареног профита служиће за даље оспособљавање и осавремењивање складишних капацитета, а део и за подмиривање осталих потреба Војске.

Противоклојни ракетни систем „бумбар“

жавати. Поправљају се кровови над лабораторијама, реновирамо аеротунеле, осавремењавамо радни простор истраживача.

У намери да пробудимо предузетништво омогућили смо Војнотех-

ничком институту слободу наступа на тржишту и да сам управља средствима која приходује у Трезору. Издвајање из буџета за научноистраживачке делатности у области одбрамбених технологија расте из године у годину и потпуно је природно што су они највећи не само у земљи, већ и окружењу.

Презентацијама, демонстрацијама, предавањима, научностручним скуповима, домаћим и страним постдипломцима, финансирањем истраживачких и развојних пројеката домаћим партнерима, те заједничким развојем са иностраним партнерима на билатералном или мултилатералном плану, програмима Европске одбрамбене агенције и НАТО развојном и технолошком организацијом, створићемо међународно окружење, а Жаркову повратити позицију јединственог технолошког парка који неће бити само у функцији Србије.

ВТИ је веома посвећен и поновном успостављању производњи којима је раније Србија владала, а из разноразних разлога изгубила. Реуспостављају се производња од униформи до авиона и производња логистичких камиона формуле 6x6 и 8x8. Такође, успоставља се производња формуле 4x4. Уколико одбрамбене технологије представљају окосницу технолошког развоја једног друштва, онда Србија има лепу перспективу.

■ *Како се трансформација система одбране одразила на развојнодоходовних установа?*

– Утицаја система одбране на економију наше земље не би био потпун уколико не бисмо приказали учинке болне, али неизбежне трансформације која се дешава и у домену рада доходовних установа. Пре само три године имали смо тринаест војнодоходовних установа, од којих је једанаест пословало са губитком. Данас све послују позитивно. Ремонтне капацитете намењене одржавању технике КоВ и ВиПВО растеретили смо тржишног пословања јер тржишта и нема у одржавању на пример тенкова М-84, ТАМ-ових камиона, БОВ-а, „пинцгауера“, ракет-

Ракета ваздух-земља „гром-Б“ са ТВ главом за самонавођење

них лансера „пламен“ и „огањ“, а да не говоримо о одржавању „орлова“ и „галеба“. ТРЗ Чачак се потпуно посветио ономе због чега га је држава и основала и постиже троструко боље резултате са упола мање људи. Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић“ предстоји нешто дужи период ревитализације. Ремонтни завод Крагујевац једна је од ретких установа која је пословала и данас послује без већих проблема.

У години која се одликовала смањењем туристичке потражње, успели смо да препородимо запуштен и помало заборављен хотел „Бреза“ на променадни Врњачке Бање, који је направио толике губитке да није био у стању да исплати осам месечних плата. Преноћишта смо подигли за 12 одсто и остварили не само редовност у измирењу свих трошкова, већ смо и реновирали 83 собе. На Тари, у хотелу „Оморика“ формирана је листа чекања, а завидно попуњен је и „Бели бор“. Ради рационалнијег пословања, све капацитете установа које су у понуди имају хотелски смештај фузионисали смо у једну установу.

Свако треба да ради свој посао. Уверен сам да посао Министарства одбране није пољопривредна делатност, али кризу инвеститора користимо за ревитализацију и те делатности. Обнављамо механизацију и после више година трактори наше установе ору 2.760 хектара наше земље. На тај начин подижемо вредност „Моровића“ и радне јединице у Карађорђеву.

У моменту потпуне професионализације број корисника кантинских услуга драстично је опао. Преиспитујемо улогу „Дедиња“, реновирајући једну по једну кантину. Одевању официрског кадра такође, придајемо значајну пажњу, и асортиман одевних предмета већи је него у задње две деценије, а да бисмо олакшали приступачност посегнућемо за каталошком продајом униформи.

И поред свих мера штедње и рационализација у којима наше колеге у ВУ „Дедиње“ остају и без посла, пословањем војних самачких хотела не можемо обезбедити досто-

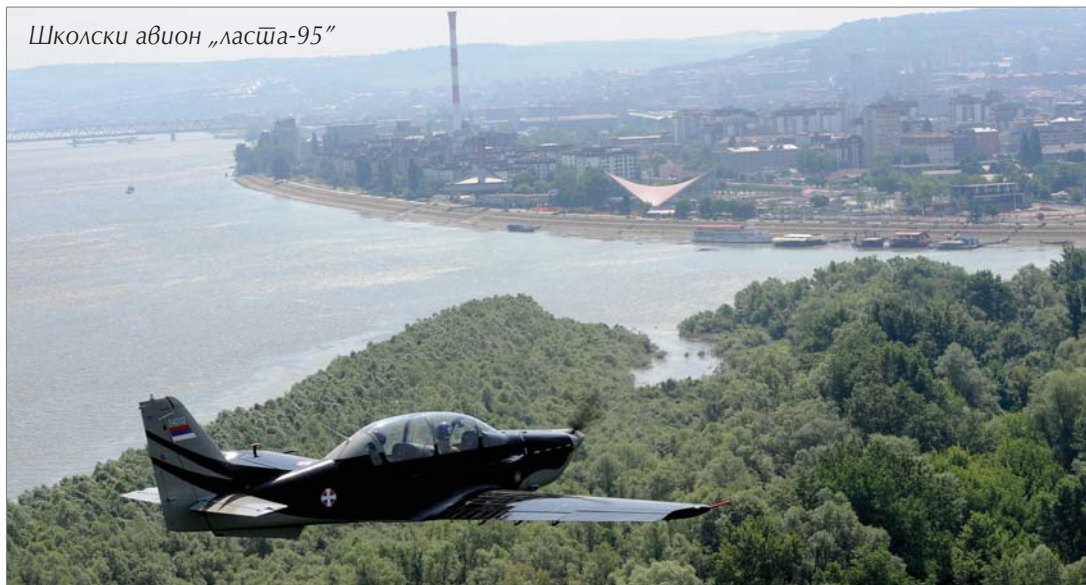
јанствен смештај. То је немогуће када се зна да десет одсто станара који редовно примају плату или пензију, а већина њих и надокнаду за увећане трошкове становања, не измирује своје обавезе, које су далеко испод тржишних. Дуговања су у једном моменту нарасла на више од 75 милиона долара.

■ *Каква је сада ситуација са Мастер планом?*

– Инфраструктурни Мастер план је још један Гордијев чвор. Не-

инвеститора високоградње. Само у задње две године Војсци Србије предали смо на употребу новоизграђене објекте у укупној вредности од 2.789.887.000 динара, од чега издвајам објекте високоградње површине 43.220 квадратна метра и пратеће објекте инфраструктуре – антенске стубове, потпорне зидове, бунаре, громобранске заштитне комплексе, санације клизишта, топлификације касарни у Пожаревцу и Бачкој Тополи, прикључење Војне болнице Ниш и друго. Када се томе дода и реали-

Школски авион „ласџа-95“

покретности које нас оптерећују све више стављамо у функцију нас самих. На простору бившег касарног комплекса „Војвода Степа Степановић“ на Вождовцу почела је изградња стана за потребе војних интересената и тржишта Ту ће се градити и диспанзер, школа и вртић. На име припадајућег дела од 21 одсто бруто површине станова, за интересенте из Министарства и Војске биће обезбеђено око 900 станова, од којих је тренутно у изградњи 458 станова на Вождовцу и изабран је 191 готов стан у унутрашњости Србије – Врање, Ниш, Чачак, Горњи Милановац, Параћин, Куршумлија, Пријепоље, Ваљево, Нови Сад. Очекујемо да се нешто слично деси и са непокретностима у Новом Саду, Нишу, Ужицу...

Министарство одбране је неколико година заредом један од већих

зованих 1.317.806.000 динара за капитално одржавање постаје јасно да посустала домаћа грађевинска оператива у нама налази поузданог партнера.

И за Србију важи правило да је одбрамбена моћ једне државе сразмерна њеној економској моћи. Одбрамбена индустрија предњачи у ревитализацији електро, хемијске, текстилне, металско-прерађивачке, аутомобилске, ваздухопловне, а тиме и целокупне наше привреде. Министарство одбране ревитализује не само одбрамбену индустрију већ помаже и грађевинарску, текстилну, пољопривредну, прехранбену, енергетску, фармацеутску... Свим тим домаћим производима задовољавамо потребе Војске Србије, али и снажимо економију наше земље. ■

Мира ШВЕДИЋ